

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/1953,Uroczystosci-pogrzebowe-Ruty-Czaplinskiej-ps-Ewa-Wroclaw-28-lutego-2008-r.html>

01.04.2026, 16:35

Uroczystości pogrzebowe Ruty Czaplińskiej ps. „Ewa” – Wrocław, 28 lutego 2008 r.

28.02.2008

W dniu 22 lutego br. w wieku 90 lat we Wrocławiu zmarła Ruta Czaplińska ps. „Ewa” – szefowa Wydziału Łączności Komendy Głównej Narodowego Zjednoczenia Wojskowego, więźniarka okresu stalinowskiego. W czwartek 28 lutego na Cmentarzu Grabiszyńskim pożegnała ją Rodzina, przyjaciele i koledzy z organizacji kombatanckich.

Pogrzeb miał uroczysty charakter, który podkreślała obecność Kompanii Reprezentacyjnej Śląskiego Okręgu Wojskowego oraz pocztów sztandarowych organizacji kombatanckich: Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, Związku Młodocianych Więźniów Politycznych „Jaworzniacy” oraz Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych. W pożegnaniu Ruty Czaplińskiej wzięli również udział: płk. Mirosław Sulej z Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz przedstawiciele Prezydenta Miasta Wrocławia i Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego. Współorganizatorem uroczystości pogrzebowych był wrocławski oddział Instytutu Pamięci Narodowej.

Nabożeństwo żałobne odprawił przeor dominikanów o. Andrzej Konopka.

Rutę Czaplińską – jej zasługi w walce o niepodległość oraz niezwykle aktywność społeczną – wspominali przemawiający podczas uroczystości: o. Andrzej Konopka, Władysław Dmochowski – prezes Okręgu Dolnośląskiego Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych, Adam Pleśnar ze Związku Młodocianych Więźniów Politycznych „Jaworzniacy”, przedstawicielka środowiska „Fordonianek” oraz dr hab. Krzysztof Szwagrzyk z oddziału Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu. Podkreślano nie tylko wielkie zasługi Ruty Czaplińskiej, za które została odznaczona m.in. londyńskim Krzyżem Armii Krajowej, Medalem Wojska Polskiego (dwukrotnie), Krzyżem Narodowego Czynu Zbrojnego oraz w 2007 r. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, przyznany przez Prezydenta RP. Akcentowano także działania, jakie Ruta Czaplińska podjęła, by zostawić następnym pokoleniom świadectwa historii oraz by pamięć o kolegach i koleżankach więzionych razem z nią w Mokotowie, Fordonie i Inowrocławiu nigdy nie przeminęła.

Ruta Czaplińska, ur. 10 września 1918 r. w Janowicach, k. Kazimierza Dolnego w rodzinie ziemiańskiej. Córką Tadeusza i Józefy Czaplińskich. W 1937 r. zdała maturę w Toruniu i podjęła studia na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego. Jednocześnie ze studiami ukończyła kurs radiotechniki i radiotelegrafii. Od stycznia 1942 r. żołnierz AK. W latach 1944–1945 prowadziła także majątek rodzinny, który utraciła w wyniku reformy rolnej. W marcu 1945 r. zamieszkała w Łodzi, gdzie rozpoczęła studia w tamtejszym oddziale Szkoły Głównej Handlowej. Jednocześnie włączyła się w nurt działalności niepodległościowej. Członek Komendy Głównej Narodowego Zjednoczenia Wojskowego, w której pod pseudonimem „Ewa” pełniła funkcje szefa łączności tej organizacji. W 1945 r. otrzymała stopień podporucznika czasów wojny. Aresztowana 5 kwietnia 1946 r. w Łodzi. Po 19-miesięcznym śledztwie 3 listopada 1947 r. skazana przez Wojskowy Sąd

Rejonowy w Warszawie na karę 10 lat pozbawienia wolności. Więziona w siedzibie Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, w Więzieniu Karno-Śledczym Warszawa-Mokotów, więzieniach w Fordonie, Inowrocławiu i ponownie w Fordonie. Zwolniona 5 kwietnia 1956 r. po 3653 dniach spędzonych za więziennymi murami. Po odbyciu kary podjęła studia na Wydziale Biologii na Uniwersytecie Łódzkim, które ukończyła na Uniwersytecie Wrocławskim. Pracowała w administracji Instytutu Matematycznego PAN oraz jako starszy redaktor i tłumacz w wydawnictwie Politechniki Wrocławskiej. Wieloletnia współpracowniczka prof. Hugona Steinhausa. W latach 1981-1985 zaangażowana w działalność Arcybiskupiego Komitetu Charytatywnego we Wrocławiu. Członkini środowiska „Fordonianek”, zgrupowanego w Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, Związku Młodocianych Więźniów Politycznych „Jaworzniacy”, Klubu Inteligencji Katolickiej, Towarzystwa Ziemiańskiego i Związku Inwalidów Wojennych.

Publikowała m.in. na łamach „Nike”, „Więzi”, „Niepodległości i Pamięci”, „W drodze”, jej teksty znalazły się także w zbiorach *Przeciwko złu. Wiersze i piosenki więzienne 1944-1956* (Warszawa 1995) i *Zawołać po imieniu. Księga kobiet - więźniów politycznych 1944-1958* (Nadarzyn 1999). W 2003 r. Instytut Pamięci Narodowej wydał wspomnienia Ruty Czaplińskiej w serii „Relacje i wspomnienia” - *Z archiwum pamięci. 3653 więzienne dni*.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

2

3

